

Sammanfattning av “A lot of Gold, a lot of Trouble”, en rapport om Mineral Invest i Kongo

Kongo-Kinshasa är ett land i färd att återhämta sig från det blodiga inbördeskrig som kostade 5,4 miljoner människor livet. I landet finns naturtillgångar värda lika mycket som EU:s och USA:s bruttonationalprodukter tillsammans, ändå kommer knappt något av detta det kongolesiska folket till del. Alltmedan investeringar görs i den ukrativa mineral- och guldbranschen väntar invånarna på jobb, fungerande vägar, skolor och sjukvård.

Det svenska bolaget Mineral Invest är ett av de företag som sökt sig till provinsen Oriental i östra Kongo-Kinshasa för att prospektera och utvinna guld. Lokalbefolkningen har stora förväntningar på att Mineral Invest ska utveckla sin verksamhet. På företagets hemsida beskrivs de ambitiösa sociala satsningar Mineral Invest planerar att bidra med till lokalsamhället. Traktens gruvbrytare hoppas på arbetstillfällen och lokalbefolkningen väntar på utlovade skolor, sjukhus och nya vägar.

Mineral Invest beskriver en utveckling genom nära samarbete med myndigheter, lokalbefolkning och hjälporganisationer. Swedwatches och Diakonias granskning visar dock att inga av de projekt som beskrivs på företagets hemsida har genomförts, förutom att en väg underhållits hjälpligt. Studien visar hur de pengar som Mineral Invest betalar kongolesiska staten via det joint venture-avtal man har med det statliga bolaget SOKIMO är svåra att spåra, det är alltså oklart om investeringarna kommer folket till del, vilket i teorin är meningen. Bristen på transparens är allvarlig med hänsyn till den idag väl kända kopplingen mellan konfliktområden och utvinningen av mineraler. Vinsterna från de så kallade ”konflikt mineralerna” har tidigare finansierat både rebellgrupper och den kongolesiska armén.

Granskningen visar också att Mineral Invest köper bevakningstjänster från soldater som tidigare tillhörde ett förband som misstänks för etnisk rensning av minoritetsbefolkningar. Soldaterna anklagas dessutom för att pressa de lokala gruvarbetarna på pengar. Mineral Invest har inte upprättat något avtal med representanter från lokalsamhället över nödvändiga eller önskvärda investeringar. Bolaget gör heller inget för att upplysa de gruvarbetare som använder kvicksilver på de egna koncessionerna. Användandet av kvicksilver förorenar marker och grundvatten med förödande konsekvenser för jordbruk och vattenförsörjning i området, samt är hälsovådligt för gruvarbetarna.

Mineral Invests aktier köps och säljs på Aktietorget. Rapporten pekar på Aktietorget's bristande riktlinjer, krav på transparens och information om de företag, verksamma i riskfyllda post-konfliktländer, vars aktier de säljer. Även Finansinspektionen har bristande riktlinjer, tillsyn och information om denna typ av företag som verkar i en högriskbransch, i högriskländer.

I sitt behov av kapital genomfördes ett antal nyemissioner som genererat 137 miljoner kronor på tolv månader. Företaget har ännu inte börjat utvinna guld i industriell skala, utan är ännu i prospekteringsfasen.

Brott mot mänskliga rättigheter har tidigare uppmärksammats både internationellt och nationellt i samband med mineralutvinning, särskilt i östra Kongo. Trots det har Mineral Invest varken kartlagt, eller förebyggt, risker där verksamheten kan bidra eller kopplas till brott mot mänskliga rättigheter, farliga arbetsförhållanden eller inverkan på miljön. Under våren 2012 har flera personer i ledningen bytts ut, däribland Joachim Andersson. Han är en av bolagets grundare och har tidigare suttit av ett 5,5-årigt fängelsestraff för skattebrott.

Swedwatch och Diakonia rekommenderar Mineral Invest att:

- Avsluta samarbetet med de kongolesiska militärer som anlåtats som bevakningsföretag, och vid kontrakterandet av ett nytt säkerhetsföretag följa FN:s riktlinjer gällande säkerhet och skydd av mänskliga rättigheter.
- Upprätta en plan för att bidra till hur lokala gruvarbetare, verksamma på marken Mineral Invests upplåter, kan ersätta användandet av kvicksilver och förbättra sina arbetsmetoder.
- Följa de sociala och miljömässiga åtaganden som företaget självt formulerar på sin hemsida.
- Följa OECD:s Riktlinjer för Multinationella Företag och FN:s Frivilliga Riktlinjer för Företag och Mänskliga Rättigheter.

Swedwatch och Diakonia rekommenderar Aktietorget och Finansinspektionen:

- Att granska publika aktiebolag som ingår samarbetsavtal med statliga bolag i länder som präglas av förtryck, korruption och konflikt och där risken för kränkningar av mänskliga rättigheter är stor.
- Att ställa krav på ökad transparens på projektbasis från företagens sida så att uppgifter om dotterbolag, resultat, skatteutbetalning och annan relevant finansiell information redogörs.
- Att verka för framtagande av ett regelverk för hur företag som är verksamma i postkonflikt och/eller högriskländer kan och bör agera för att respektera mänskliga rättigheter.

Swedwatch och Diakonia rekommenderar den svenska regeringen:

- Att anpassa svensk lagstiftning till kraven på så kallad due diligence, skäligen försiktighet, i enlighet med OECD:s Riktlinjer för Multinationella Företag.
- Att samverka med internationella aktörer, exempelvis EU, OECD och FN, för att ge myndigheter och allmänhet en ökad insyn i börsnoterade gruvbolags finansiella flöden och skatteuppgörelser.